

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	PSYCHOLOGIA
Kod przedmiotu*	Log
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Psychologii
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	z bloku przedmiotów przygotowania pedagogiczno-psychologicznego
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr Danuta Ochojska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Pracownicy Zakładu Psychologii Instytutu Pedagogiki

(1) – załącznik nr 1 Dz. U. 2019, poz. 1450

(3) – załącznik nr 3 Dz. U. 2019, poz. 1450

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Forma zajęć	semestr	Wymiar godzin	Punkty ECTS
Wykład	1	45	2
Ćwiczenia audytoryjne	1	45	5
Warsztaty	2	30	5
RAZEM		120	12

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Zainteresowanie życiem psychicznym i funkcjonowaniem człowieka w systemie oświatowym.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu psychologii oraz ukształtowanie umiejętności wykorzystywania uzyskanej wiedzy w działalności praktycznej.
C ₂	Poznanie i zrozumienie przez studentów struktury życia psychicznego i zachowań człowieka, podstawowych procesów psychicznych oraz praw i prawidłowości rządzących tymi procesami, a także czynników determinujących ich przebieg, w kontekście różnych koncepcji psychologicznych człowieka.
C ₃	Zapoznanie z prawidłowościami funkcjonowania jednostki w grupie społecznej oraz zawodowej, z wiedzą dotyczącą determinant ludzkiego zachowania oraz z niektórymi zjawiskami społecznymi i ich skutkami.
C ₄	Prawidłowe wykorzystywanie przez studentów nabytej wiedzy i umiejętności w codziennej działalności zawodowej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
STUDENT ZNA I ROZUMIE:		
EK_01	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, proces mowy, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia; psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;	B.1.W1 (3) B.1.W1 (1)
EK_02	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny; rozwój procesów poznawczych (myślenia, mowy, spostrzegania, uwagi, pamięci); rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; normę rozwojową; rozwój w kontekście wychowania; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości	B.1.W2 (3) B.1.W2 (1)
EK_03	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, zagadnienia empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, stresu i radzenia sobie z nim, porozumiewania się ludzi w instytucjach; reguły współdziałania; procesy komunikowania się; style komunikowania się uczniów i nauczyciela; zasady porozumiewania się emocjonalnego w klasie i w sytuacjach konfliktowych; bariery w komunikowaniu się, w szczególności w klasie; różne formy komunikowania się – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną; wpływ mediów na zmiany współczesnej komunikacji oraz na proces wychowawczy;	B.1.W3 (3) B.1.W3 (1)

EK_04	Proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomaganie rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	B.1.W4 (3) B.1.W4 (1)
EK_05	zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe	B.1.W5 (1)
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI ABSOLWENT POTRAFI:		
EK_06	obserwować procesy rozwojowe uczniów	B.1.U1 (3) B.1.U1 (1)
EK_07	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;	B.1.U2 (3) B.1.U2 (1)
EK_08	skutecznie i świadomie komunikować się;	B.1.U3 (3) B.1.U3 (1)
EK_09	porozumieć się w sytuacji konfliktowej;	B.1.U4 (3) B.1.U4 (1)
EK_10	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi;	B.1.U5 (3) B.1.U5 (1)
EK_11	rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia ucznia;	B.1.U6 (3) B.1.U6 (1)
EK_12	identyfikować potrzeby ucznia w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;	B.1.U7 (3)
EK_13	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami	B.1.U8 (3) B.1.U7 (1)
EK_14	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób	B.1.U9 (3)
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI ABSOLWENT JEST GOTÓW DO:		
EK_15	ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej	B.1.K1 (3) B.1.K2 (1)
EK_16	poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania	B.1.K.2 (3) B.1.K1 (1)

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Zadania psychologii jako nauki. Dziedziny psychologii
Współczesne kierunki w psychologii. Wybrane koncepcje psychologiczne człowieka
Osobowość a funkcjonowanie człowieka. Składniki osobowości. Temperament. Inteligencja
Psychologia uczenia się. Modele uczenia się (koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia)
Psychologiczne aspekty rozwoju człowieka - psychologia biegu życia ludzkiego, właściwości rozwoju, zmiana rozwojowa, tempo, rytm i dynamika rozwoju. Porządkujący podział życia ludzkiego na stadia rozwojowe. Wybrane koncepcje rozwojowe i ich zastosowanie w pracy nauczyciela
Uwarunkowania biopsychospołeczne rozwoju człowieka. Rola rodziny i szkoły w kształtowaniu człowieka. Rozwój prawidłowy i zaburzony. Czynniki zakłócające rozwój

Neuropsychologia. Mózg a funkcjonowanie człowieka. Postęp technologiczny a mózg. Stymulowanie rozwoju układu nerwowego
Mowa a myślenie. Uwarunkowania rozwoju mowy. Biologiczne i psychospołeczne aspekty kompetencji językowych.
Zaburzenia rozwoju mowy. Psychologiczne i społeczne problemy uczniów z dysfunkcjami mowy.
Nauczanie języków obcych. Psychologiczne aspekty dwujęzyczności
Człowiek jako istota społeczna. Postawy, stereotypy, uprzedzenia i sposoby eliminowania uprzedzeń. Teorie atrybucji i spostrzegania społecznego. Konformizm i jego przyczyny
Inteligencja społeczna. Reguły wywierania wpływu na innych w kontekście pracy nauczyciela
Klasa szkolna jako grupa społeczna. Formalne i nieformalne aspekty funkcjonowania uczniów w klasie
Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego. Oddziaływania terapeutyczne i korekcyjno-kompensacyjne

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Procesy psychiczne człowieka – poznawcze (spostrzeganie, wyobraźnia, uwaga, pamięć, myślenie), emocjonalne, motywacyjne. Mnemotechniki w nauczaniu języków obcych
Charakterystyka okresów rozwojowych człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem okresu dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości (rozwój fizyczny, motoryczny, psychoseksualny, poznawczy, społeczno-emocjonalny i moralny)
Psychologiczne mechanizmy wychowania i techniki wychowawcze. Kompetencje wychowawcze i błędy w wychowaniu. Trening umiejętności wychowawczych. Osoby znaczące. Wychowawcze i antywychowawcze oddziaływanie mediów
Klasa szkolna jako grupa społeczna. Formalne i nieformalne aspekty funkcjonowania uczniów w klasie
Zdolności i uzdolnienia. Funkcjonowanie ucznia zdolnego w szkole, praca z uczniem zdolnym
Trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania. Dysleksja rozwojowa
Motywowanie uczniów do nauki. Rola osób znaczących. Wzbudzanie motywacji wewnętrznej. Psychologiczne aspekty architektury klasy szkolnej a efektywność uczenia się
Dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów. Zaburzenia zachowania i problemy emocjonalne dzieci i młodzieży. Zaburzenia osobowości i psychotyczne a funkcjonowanie psychospołeczne
Dzieci nieśmiałe i nadpobudliwe psychoruchowo w placówkach oświatowych. Agresja, autoagresja i przemoc – przyczyny i formy terapii
Stres. Objawy i sposoby radzenia sobie ze stresem. Nauczycielskie wypalenie zawodowe

C. Problematyka warsztatów

Komunikowanie interpersonalne. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Prawidłowości i bariery komunikacyjne. Techniki komunikacyjne
Asertywność a radzenie sobie z problemami. Budowanie postawy asertywnej w relacjach społecznych
Rozwiązywanie konfliktów. Style porozumiewania się w sytuacjach konfliktowych.
Indywidualne style radzenia sobie ze stresem
Organizacja pracy w zespole. Pełnienie różnych ról społecznych. Kompetencje nauczyciela, a przewodzenie i integrowanie grupy

Analiza sytuacji i zdarzeń pedagogicznych z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej (zajęcia hospitacyjne)

Porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania i współpracy, procesy komunikowania się podmiotów edukacyjnych.

Osoby z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną, z zaburzeniami funkcjonowania analizatora wzrokowego i słuchowego- problemy psychologiczne i formy wsparcia. Specyfika uczniów ze spektrum zaburzeń autystycznych. Omówienie zagadnień edukacji włączającej i integracyjnej, a także sposobów realizacji zasady inkluzji

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład:

- wykład z prezentacją multimedialną,
- wykład

Ćwiczenia audytoryjne:

- analiza i interpretacja tekstów źródłowych z dyskusją,
- rozwiązywanie problemów,
- referat.

Ćwiczenia warsztatowe:

- praca indywidualna i w grupach,
- burza mózgów,
- obserwacja,
- analiza przypadków.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia np. (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 - 05	egzamin pisemny, kolokwium	wykład ćw. audytoryjne
EK_06 - 016	obserwacja w trakcie zajęć, ocena aktywności na zajęciach, przygotowanie pracy pisemnej odnośnie radzenia sobie z sytuacją problemową	ćw. warsztatowe

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

WYKŁAD: aktywny udział w zajęciach.

Efekty są sprawdzane także podczas egzaminu i podczas ćwiczeń

ĆWICZENIA:

Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy: student rozpoznaje odpowiedź w teście jednokrotnego wyboru na kolokwium zaliczeniowym i prawidłowo odpowiada na pytania w trakcie zajęć.

Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności: krótkie zadania domowe, obserwacja zachowań, ocena zaangażowania w dyskusji (ocena formująca) pozwalająca ocenić umiejętności praktyczne studenta.

Metody weryfikacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: rozwiązywanie zadań problemowych, w trakcie których student jest obserwowany przez nauczyciela
WARSZTATY – opracowanie konspektu zajęć, aktywność na zajęciach, samodzielne przeprowadzenie zajęć.

Egzamin - zaliczenie pisemne testu sprawdzającego efekty kształcenia: na min. 20 możliwych do uzyskania punktów:

- 1) dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51-59% - ocena dostateczna (3,0);
- 2) więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60-69% - ocena dostateczna plus (3,5);
- 3) dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70-79% - ocena dobra (4,0);
- 4) więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80-89% - ocena dobra plus (4,5);
- 5) bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90-100% - ocena bardzo dobra (5,0).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	150
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	140
SUMA GODZIN	300
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	12

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura obowiązkowa:

- Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M., Psychologia społeczna. Warszawa: Zysk i Sp., 2012.
- Brzezińska A.I., Appelt K. i Ziólkowska B., Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk: GWP, 2016.

- Dembo, M. H., Stosowana psychologia wychowawcza. Warszawa: Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1997.
- Kurcz, I. Psychologia języka i komunikacji, Warszawa: Scholar, 2005.
- Kurcz I. (red.) Psychologiczne aspekty dwujęzyczności. Gdańsk: GWP, 2007.
- Mietzel G., Wprowadzenie do psychologii. Sopot: GWP, 2014.
- Pasternak, J., Perenc, L., Radochoński, M., Podstawy psychopatologii dla pedagogów. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2017.
- Zimbardo P. i Gerrig R., Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017.
- - wybrany artykuł naukowy z aktualnego czasopisma psychologicznego

Literatura uzupełniająca

- Berne, E., W co grają ludzie. Warszawa: PWN, 2022.
- Chęłpa, S., Witkowski, T., Psychologia konfliktów. Warszawa: Bez Maski, 2015.
- Cieszyńska-Rożek, J., Sobolewski, P., Grzesiak-Witek, D. Zaburzenia mowy w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie. Lublin: Czelej, 2018.
- Cieszyńska-Rożek, J. Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch. Kraków: Centrum Metody Krakowskiej, 2018.
- Faber, A., Mazlish E., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Poznań: Wydawnictwo Media Rodzin, 2013.
- Gordon, T., Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa: Instytut Wyd. PAX, 2007.
- Jegier, A. (red.), Rodzice, nauczyciele, media. Kto ponosi odpowiedzialność za wychowanie i edukację dzieci? Warszawa: Wyd. Difin, 2013.
- Król-Fijewska, M., Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B., 2005. Litzke, S. M., McKay, M., Davis, M. i Fanning, P., Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019.
- Minczakiewicz, M.E., Mowa- rozwój, zaburzenia, terapia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2010.
- Schuh, H., Stres, mobbing i wypalenie zawodowe. Gdańsk: GWP, 2007.
- Trempała, J., Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: PWN, 2016.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej